

Bachelor of Library & Information Science (Semester-I) Examination
BL-103 : LIBRARY CLASSIFICATION AND LIBRARY CATALOGUING

Time : Three Hours]

[Maximum Marks : 80

Note :— (1) Attempt all **FIVE** questions.

(2) All questions carry equal marks.

(3) Solve all **EIGHT** multiple choice questions having **2** marks each.

1. Write correct answers from the given options :—

16

(1) The term classification has been derived from the —

(a) Latin word	(b) English word
(c) French word	(d) None of the above

(2) The classification of the things according to size, colour etc. is called :

(a) Natural classification	(b) Artificial classification
(c) Logical classification	(d) Library classification

(3) Who thought first about category in classification ?

(a) Dewey	(b) Ranganathan
(c) Bacon	(d) Kant

(4) Classifier is one who is a/an :

(a) One who devises classification scheme
(b) One who classifies books
(c) Eminent scholar for classification
(d) None of the above

(5) The call number consists of three parts namely class number, book number and :

(a) Collection number	(b) Accession number
(c) Author	(d) Year

(6) DDC was designed by _____ in 1876.

(a) J.D. Brown	(b) Melvil Dewey
(c) Paulotlet	(d) None of the above

(7) DDC divides the 'Universe of Knowledge' into :

(a) Ten main classes	(b) Twenty main classes
(c) Nine main classes	(d) Twelve main classes

(8) Seven tables are in the 19th edition of DDC; 7 table is for :

(a) Language	(b) Area
(c) Persons	(d) Racial group

2. What is library classification ? Explain why the subject wise arrangement of documents is most useful ? State the purpose and functions of library classification. 16

OR

What is knowledge classification ? State the difference between knowledge classification and book classification with examples.

3. Write on :— 16

- (a) Define the term 'Notation'.
- (b) Importance of notation in book classification.
- (c) Hospitality of notation.
- (d) Mnemonics of notation.

OR

- (e) Write in brief on devices for hospitality in array.
- (f) State the functions of Notation.
- (g) Components of call number.
- (h) Importance of call number.

4. Write on :— 16

- (a) Functions of library catalogue.
- (b) Need of library catalogue.
- (c) Dictionary catalogue.
- (d) Classified catalogue.

OR

- (e) Inner forms of library catalogue.
- (f) OPAC
- (g) MARC 21
- (h) Printed book catalogue.

5. Explain the salient features of AACR-II 16

OR

Explain the sections of main entry as per classified catalogue code.

Bachelor of Library & Information Science (Semester-I) Examination
BL-103 : LIBRARY CLASSIFICATION AND LIBRARY CATALOGUING

Time : Three Hours]

[Maximum Marks : 80

(मराठी माध्यम)

- सूचना :— (1) सर्व पाच प्रश्न सोडवा.
(2) सर्व प्रश्नांना समान गुण आहेत.
(3) प्रत्येकी 2 गुण असलेले सर्व आठ बहुपर्यायी प्रश्न सोडवा.

1. योग्य विकल्प निवडा :—

16

- (1) वर्गीकरण ही संज्ञा _____ या भाषेतील शब्दापासून निर्माण करण्यात आली आहे.
(अ) लॅटीन शब्द (ब) इंग्रजी शब्द
(क) फ्रेंच शब्द (ड) यापैकी काहीही नाही
- (2) वस्तुचे आकारमान आणि रंग इत्यादीनुसार वर्गीकरणास _____ म्हणतात.
(अ) नैसर्गिक वर्गीकरण (ब) कृत्रीम वर्गीकरण
(क) तार्कीक वर्गीकरण (ड) ग्रंथालय वर्गीकरण
- (3) वर्गीकरणामध्ये प्रवर्ग या संज्ञेचे जनक कोण ?
(अ) ड्युई (ब) रंगनाथन
(क) बेकन (ड) काँट
- (4) वर्गीकरणकार म्हणजे अशी व्यक्ती की, जो _____
(अ) वर्गीकरणप्रणाली शोधून काढतो (ब) ग्रंथाचे वर्गीकरण करतो
(क) वर्गीकरणातील तज्ञ असतो (ड) यापैकी काहीही नाही
- (5) बोधांक हा वर्गांक, ग्रंथांक आणि _____ यांचा मिळुण बनलेला असतो.
(अ) संग्रहांक (ब) दाखल अंक
(क) लेखक (ड) वर्ष
- (6) डी.डी.सी. ही वर्गीकरण पद्धती _____ यांनी 1876 मध्ये शोधून काढली.
(अ) जे.डी. ब्राऊन (ब) मेळविळ ड्युई
(क) पॉल आटलेट (ड) यापैकी एकही नाही
- (7) डी.डी.सी. 'ज्ञानविश्वाचे' किती मुख्य वर्गांमध्ये वर्गीकरण करते ?
(अ) 10 मुख्य वर्ग (ब) 20 मुख्य वर्ग
(क) 9 मुख्य वर्ग (ड) 12 मुख्य वर्ग
- (8) डी.डी.सी च्या 19 व्या आवृत्तीत 7 सहाय्यकारी कोष्टके आहेत. त्यापैकी 7 वे कोष्टक _____ यासाठी आहे.
(अ) भाषा (ब) भूभाग
(क) व्यक्ती (ड) वार्षिक समुह

2. ग्रंथालय वर्गीकरण म्हणजे काय ? प्रत्येकाची विषयानुसार केलेली मांडणी कशी उपयुक्त होते ते स्पष्ट करा. ग्रंथ वर्गीकरणाचे उद्देश व कार्ये विशद करा. 16

किंवा

ज्ञान वर्गीकरण म्हणजे काय ? ज्ञान वर्गीकरण व ग्रंथ वर्गीकरणातील फरक उदाहरणासह सांगा.

3. खालीलवर लिहा :— 16
- (अ) चिन्हांकन या संज्ञेची व्याख्या सांगा.
(ब) ग्रंथ वर्गीकरणातील चिन्हांकनाचे महत्त्व.
(क) चिन्हांकनाची आतिथ्यशिलता.
(ड) चिन्हांकनाची स्मरण सूलभत्ता

किंवा

- (इ) पंक्तीतील आतिथ्यशिलता प्राप्त करण्यासाठीच्या निरनिराळ्या युक्त्यांवर थोडक्यात लिहा.
(फ) चिन्हांकनाचे कार्य विशद करा
(ग) मागणी अंकाचे घटक.
(ह) मागणी अंकाचे महत्त्व.

4. खालीलवर लिहा :— 16
- (अ) ग्रंथालय तालिकेची कार्ये.
(ब) ग्रंथालय तालिकेची आवश्यकता.
(क) शब्दकोश तालिका.
(ड) वर्गीकृत तालिका.

किंवा

- (इ) ग्रंथालय तालिकेची आंतरीक रूपे.
(फ) ओपेक.
(ग) मार्क 21.
(ह) मुद्रित ग्रंथालय तालिका.

5. AACR-II तालिका संहितेची छळक वैशिष्ट्ये स्पष्ट करा 16

किंवा

वर्गीकृत तालिका संहितेनुसार मुख्य नेदीमधील विभाग स्पष्ट करा.